

gevonden in HetPaleis (Antwerpen), dat er het grootste deel van zijn budget voor publieksbegeleiding in investeert. De studio beslaat er maar liefst vier verdiepingen en etaleert dus een onuitputtelijk aanbod aan impulsen, maar de opdeling in werkstations maakt het geheel overzichtelijk. Alleen al omwille van de verschillende manieren waarop kinderen er kunnen zitten, zijn ze uitnodigend. De zintuiglijke en functionele vormgeving creëert rust en bevordert de concentratie.

Ook in het Klein Kasteeltje bouwt ABC een atelierruimte. En als antwoord op de vraag van scholen, sociale instellingen en culturele centra werkt men aan een multifunctionele mobiele studio voor klaslokalen en aan de transformatie van de inhoud van de bestaande activiteitenstations tot uitleenbare moduledozen. Met de *Kamishibai* (een traditionele Japanse vertelvorm waarbij een minuscuul theatertje met grote tekeningen op een fiets gemonteerd wordt) trekt ABC letterlijk de straat op. In de tentoonstelling *Rosas XX* creëerde ABC een ruimte met boeken, video's, muziek en een vloertekening, een installatie waar een ABC-gids de kinderen stimuleerde tot dans en beweging. Naast deze op de kinderen gerichte activiteiten werpt ABC zich ook op als motor of partner in een reflectie over kunsteducatie: een onderzoek naar wat er op dit ogenblik gebeurt rond architectuur en vormgeving in het lager onderwijs, een publiek debat over dans en educatie.

Hoog tijd dus om drijvende kracht Gerhard Jäger en medewerker van het eerste uur Patrick Jordens zelf aan het woord te laten.

ABC is ontstaan uit mijn persoonlijke liefde voor boeken, gecombineerd met het feit dat ik vader werd. Mijn -veelal tweedehandse- boekenverzameling werd uitgebreid met kinderboeken, video's, cd-roms en andere materialen en ik stelde me de vraag hoe ik deze collectie kon transformeren zodat ze bruikbaar zou worden voor een (jong) publiek. Ik dacht niet zoveel na over de pedagogische of didactische kant van de zaak. Het gebruik in een schoolcontext vroeg om een mobiele onderzoeksstudio, vond ik. De 'stations' moesten dus mobiel zijn en flexibel opgesteld kunnen worden. Verder moesten de vormgeving, het licht, de materialen aangenaam en uitnodigend zijn. Het begrip wordt te pas en te onpas gebruikt, maar ik wou echt wel een 'interactieve' omgeving maken. Dat sluit sterk aan bij mijn eigen ervaringen. Toen ik jong was, werd ik heel sterk gefascineerd door kunst, maar ik voelde me niet op mijn gemak wanneer ik moest spreken over kunst, wanneer ik moest uitdrukken wat ik erbij voelde of wat het bij me opriep. Ik wenste dikwijls dat ik een oom had die me zou meenemen naar het museum of naar een concert, en die me zou vertellen waarom hij iets goed of slecht vond. Maar ik ben dus een autodidact. Ik leerde uit de boeken die ik las. Ik las heel veel en waarschijnlijk verstond ik maar 20 procent van wat ik las, maar ik bleef gefascineerd. Nu heb ik dus dat missionarisgevoel; misschien wil ik wel die

oom zijn voor mezelf, voor mijn kinderen en voor andere kinderen. Ik wil hen de mogelijkheid geven om gefascineerd te raken door kunst en erover te kunnen praten met anderen.

Onderzoek als uitgangspunt

Elke studio, met zijn verschillende stations, heeft die persoonlijke toets, die poëtische mix van zintuiglijkheid en uitnodigende materialen. Een station is pas goed als het ook mij, de maker, kan blijven boeien. De studio is een omgeving die moet uitnodigen en uitdagen om zelf te leren. De ABC-studio moet je zó nieuwsgierig maken, dat je die nieuwsgierigheid meeneemt in je dagelijkse leven. In zekere zin vergroten de stations elementen uit de dagelijkse perceptie. Voor elk thema bieden we de mogelijkheid van een multimediale benadering: boeken, video's, cd-roms, internet, eenvoudige constructiematerialen. De diverse stations rond een thema bieden eigenlijk een soort model van hoe je zelfstandig op onderzoek kan gaan en hoe boeiend dat is. Elk normaal kind heeft die onderzoekszin in zich, maar de manier waarop in de meeste scholen gewerkt wordt, heeft als gevolg dat heel wat kinderen na een tijd alleen nog leren voor de school en dat ze het verleerd raken om te leren voor hun eigen plezier.

De ABC-studio stelt het plezier van het leren en het spelend leren centraal. Het is heel

belangrijk dat ook toekomstige leerkrachten dat aan den lijve ondervinden. Daarom werken we zowel met kinderen als met normaalschoolstudenten. We proberen de toekomstige leerkrachten te motiveren, maar tegelijk wil ik hen ook waarschuwen dat ze niet zo gauw een modelsituatie zullen tegenkomen in hun praktijk. Daarom is het ook voor (toekomstige) leerkrachten veel belangrijker dat we hen helpen om zelf ideeën te ontwikkelen dan dat we hen onze ideeën aanreiken.

Zelf ideeën ontwikkelen heeft te maken met creativiteit, maar dat leer je niet op één dag. Dat is meteen de reden waarom artistieke opvoeding op school niet beperkt mag blijven tot het domein van de leerkracht plastische opvoeding of esthetica. Hun tijd is beperkt (maximum 2u per week per klas) en ook binnen de schoolhiërarchie staan deze vakken helemaal onderaan, samen met of na lichamelijke opvoeding. Artistieke opvoeding zou een zaak kunnen zijn van alle leerkrachten en zou kunnen geïntegreerd worden in alle vakken. Maar we hebben nog een lange weg af te leggen. Volgend jaar introduceren we architectuur in de schoolcontext. We kunnen natuurlijk een mobiele studio rond architectuur binnenbrengen in de scholen, maar deze idealiserende aanpak zal niet werken. We moeten leerkrachten helpen om in hun reële, beperkte situatie aan architectuuropvoeding te doen. We proberen nu pakketten en materialen te ontwikkelen die zo sterk zijn dat ze de dikwijls weinig inspirerende schoolomgeving kunnen trotseren. Maar de essentie blijft natuurlijk de maturiteit en de creativiteit van de leerkracht, die vooral op een open manier met het materiaal moet omgaan. Net zoals in de ABC-studio gaat het immers om de ontwikkeling van een bewustzijn en een levenshouding.

Dat is ook het belangrijkste dat we willen meegeven in de opleiding van onze gidsen. Zij moeten de kinderen een veilig gevoel geven bij hun perceptie van kunst. Onze gidsen moeten leren dat er diverse benaderingswijzen van kunst zijn -bijvoorbeeld kunst en politiek, kunst en wetenschappen- en dat je voor elke benaderingswijze wel sterke voorbeelden kan vinden. Zo is een theoretische, kennismatige benadering wel interessant en soms zelfs nodig om bepaalde vormen van kunst te begrijpen, maar een ervaringsgerichte benadering is toch te verkiezen wanneer je met kinderen over kunst praat. Niemand ziet hoeveel werk er kruipt in het ontwikkelen van de mobiele studio's. Meer dan de helft van je onderzoek is voor de prullen-